ПАМ'ЯТАЄМО МИНУЛЕ –
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
і 100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
– БУДУЄМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 81-83 Grand St
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 200. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 24-го ЖОВТНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, OCTOBER 24, 1975 No. 200. VOL. LXXXII.

НТШ відбуло чергове пленарне засідання управи

Бавнд Брук. — В дні 18 жовтня тут на Українському Православному Цвинтарі відбулося посвячення пам'ятника на могилі мецената НТШ сл. п. інж. І. Романюка, з участю членів Управи НТШ і запрошених гостей. Чин посвячення пам'ятника і панахиду відправив о. проф. д-р М. Войнар, ЧСВВ. По посвяченні відбулася тризна в одному з ресторанів в сусідньому Соммервиллі.

З цієї нагоди Управа НТШ в ЗСА відбула тут перше повакаційне пленарне засідання, яким проводив голова проф. д-р О. Андрушків. На початку засідання вшановано пам'ять померлих членів НТШ, а з черги голова зложив вичерпний звіт з праці Управи за останній період діяльности. Проф. Андрушків поінформував про вислід пертрактацій з Палісайдс Парк Комісією щодо продажу частини посілости Американського НТШ в Ваворсінгу, Н. Й. біля Союзівки, до чого він був уповноважений Управою НТШ. Цю справу остаточно оформлено і завершено, а з осягненої суми схвалено закупити довгорочинцеві федеральні бонди і короткоречинцеві банкові цертифікати. Тією справою займається фінансова комісія НТШ.

З черги проф. д-р М. Стахів подав до відома висліди праці Комісії Видання англомовної Історії України-Руси М. Грушевського. Праця перекладу перших чотирьох томів Історії поступила значно вперед. В серпні 1975 р. відбулося в Ню Йорку особове засідання Комісії з перекладачами, на якому устійнено спосіб перекладу старих українських суспільно-державних термінів та доповнено транслітерацію українських імен і назв. Проф. і пані Стахів поробили дальші старання для придбання нових фондів на це видання. В останньому часі вони придбали суму 4,000 долярів від пані О. Кобзей і по 100 долярів від пані А. Кузич і І. Млинарського.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Монтреальська Округа УНС відбула наради

Монтреаль, Канада (Дарія Манило). — В неділю, 12 жовтня тут у Пластовій Домівці відбулися організаційні наради Монтреальської Округи УНСоюзу в приявності головного директора на Канаду, сенатора Павла Юзика, головного контролера мґра Івана Ґеврика та головної радної п-і Теклі Мороз.

Наради відкрив і ними проводив голова Округи Дмитро Попадинець, привітавши делеґатів і представників Відділів та гостей. Секретар Округи п-і Дарія Манило зачитала протокол із попередніх організаційних нарад Округи і його прийнято без змін.

На вступі свого слова п. Дмитро Попадинець подав до відома, що Монтреальська Округа об'єднує 10 Відділів із 1500 членами, з них 2 Відділи далеко віддалені. Молоді люди до Відділів не прибувають, а старші відходять. Опісля голова Округи, проаналізувавши організаційну працю за останніх 8 місяців, сконстатував, що Округа, яка минулого року була „першуном", в організаційній праці цього року відсотково обнизилась. Після зіставлення членства та призначеної квоти нових членів по Відділах промовець апелює до секретарів Відділів ще до кінця року посилити організаційну працю та добитися 100 відсотків виконання квоти і задержання першенства між Округами.

Головний директор сенатор Павло Юзик передав привіт від Централі УНС та

(Закінчення на стор. 3-ій)

Відбулася організаційна нарада Відділів УНС в Ню Гейвен

Ню Гейвен, (Н.Н.). — Дня 19 жовтня ц.р., понад 30 представників Відділів УН-Союзу відбули Організаційні наради. Наради відбулися в Українсько - Американському Клюбі з участю заступника головного предсідника д-ра Івана Флиса.

Збори відкрив довголітній голова округи д-р Михайло Снігурович, який у вступному слові з'ясував виконання організаційних завдань, що були наложені на округу. Він ствердив, що округа зобов'язалася зорганізувати 170 нових членів, а тим часом до кінця вересня ц.р. зорганізовано тільки 80 нових членів. Це пояснюється тим, що несприятливі господарські умови не дозволили виконати вповні ці завдання та закликав членів доложити додаткових старань і заходів для виконання завдання.

Д-р Іван Флис познайомив приявних з фінансовим станом УНС за перших шість місяців 1975 р. порівнявши цей стан з першим півріччям 1974 р. і вказавши на зріст фінансів. Він дальше подав подрібну інформацію про стан нового будинку, в якому находиться Головна Управа УНС. Він подав, що річний прибуток будинку виносить від льокаторів 957,972.13 долларів річно та що можливість винайму дальших поверхів виглядає добре.

Д-р Іван Флис пояснив подробиці пляну організаційної кампанії оголошеної Головним урядом УНС на 1975 рік. Головно жінки мали б бути дуже активними в цім Ювілейнім році. Всі секретарі та члени мусять взятися до праці, як хочуть щоб УНС продовжував свій ріст.

В дискусії проф. Іван Телюк вказав на доцільність, щоб Головна Управа застосувала нову, більш ефективну філософію для організування членів та для співпраці з Відділами. Спеціяльно звернено увагу на уділювання гіпотечних позичок для членів. Висказано прохання, щоб Головний Уряд подбав про вироблення статуту для Окружних Комітетів Відділів УНС.

Сінсінатські „Редс" здобули світовий чемпіонат в бейзболі

Бостон. — У сьомих змаганнях цьогорічних Світових Серій бейзболу дружина „Редс" із Сінсінаті, Огайо, чемпіон Національної Ліґи, здобула четверту перемогу над дружиною „Ред Сакс" із Бостону, чемпіоном Американської Ліґи, з рахунком пробігів 4:3, завдяки якій „Редс" стали чемпіоном бейзболу на 1975-ий рік. У цьогорічних Світових Серіях бостонські „Червоні Шкарпетки" виграли три змагання, а сінсінатські „Червоні" перемогли в чотирьох. Цьогорічні Світові Серії були одні з найцікавіших в історії бейзболу.

„Я є гордий додати свій голос до вашого в обороні Валентина Мороза" – заявив сенатор Генрі Джексон

Сенатор Генрі Джексон

Вашінґтон, Д. К. (О. Лний). — У вівторок, 21 жовтня, сенатор Генрі Джексон прийняв тут у своїх урядових приміщеннях на 20-хвилинній авдієнції делеґацію Комітету Оборони Валентина Мороза у Філядельфії в складі пань: Уляни Мазуркевич, Віри Андрейчик і Дани Кульби, які передали йому зібрані петиції із 3,879 підписами громадян Філядельфії в обороні В. Мороза, Леоніда Плюща, Юрія Шухевича та інших українських політв'язнів в совєтських тюрмах та концтаборах. Вони також передали сенаторові Джексонові велику кількість рекомендованих листів, адресованих до В. Мороза у Владімірській тюрмі, які в останньому часі повертаються назад з СССР, недоручені, з печаткою „невідомий", під час коли доручення попередніх листів до В. Мороза було потверджуване начальником тюрми.

У цій зустрічі делеґація Комітету поінформувала сенатора Джексона про запляновану на неділю, 26 жовтня, маніфестацію у Філядельфії в обороні В. Мороза та інших українських політв'язнів.

У щирій розмові сенатор Г. Джексон виявив велике обізнання та прихильність до української акції в обороні В. Мороза та інших українських політв'язнів і заявив, що він є гордий долучити свій голос також в обороні В. Мороза, а копії цих численних петицій передасть негайно президентові Фордові з вимогою, щоб амбасадор ЗСА в Об'єднаних Націях, Д. Мойніген, виніс їх на форум ОН. Сенатор Генрі Джексон в дальшому заявив, що він поновно повідомить про цю справу Л. Брежнєва.

Сенатор Джексон висловив погляд, що в цих справах слід улаштовувати якнайбільше масових маніфестацій, включаючи до оборонної акції американський та міжнародний академічний світ, щоб натиск на Москву в обороні політв'язнів ішов з усіх боків.

Після зустрічі з сенатором Джексоном, делеґація Комітету відбула одногодинну розмову з його асистенткою Тіною Сільвер, яка виявила також дуже добре обізнання із ситуацією українських політв'язнів в СССР, та уможливила делеґації відвідини в місцевому студіо „Радіо Свобода", де українські делеґатки записали на тасьму інтерв'ю українською мовою для передачі на Україну, подаючи вістку про зустріч із сенатором Джексоном та про маніфестацію у Філядельфії. Цю вістку передало „Радіо Свобода" в середу і четвер, 22 і 23 жовтня.

Цього ж дня п-і У. Мазуркевич, В. Андрейчик і Д. Кульба відвідали в палаті Конґресу п-ні Міллісент Фенвік, конґресменку з Ню Джерзі, передаючи їй подяку за її звідважний виступ і клопотання в обороні В. Мороза та інших політв'язнів під час її відвідин в СССР.

В середу, 22 жовтня, члени Комітету Оборони В. Мороза відвідали редакції американських щоденників у Філядельфії, передаючи пресові інформації про маніфестацію в неділю, 26 жовтня. У висліді відвідин членкинями комітету у телевізійній станції СіБіЕс, ця станція обіцяла приготовити і передати півгодинний фільм про українців у Філядельфії, включаючи також моменти з маніфестації.

У Відні убили турецького амбасадора

Відень, Австрія. — Три терористи, озброєні машиновими крісами, вдерлись в середу, 22-го жовтня ц.р. до приміщення турецької амбасади у Відні і вбили кількома пострілами амбасадора Туреччини Даніса Туналіґіля. Працівники амбасади твердять, що амбасадора вбили грецькі екстремісти, але австрійська поліція заявила, що вона не має жадних доказових матеріялів для потвердження цього свідчення.

Арнольд Тойнбі, один з найвидатніших істориків, помер в Англії

Йорк, Англія. — В середу, 22-го жовтня, помер тут на 86-му році життя один з найвизначніших істориків світу, Арнольд Тойнбі, автор монументальної 12-томової праці „Дослідження історії", спеціяліст розвитку й упадку цивілізацій, яких він налічив понад 20, та автор монументальних праць: „Війна і цивілізація", „Підхід історика до релігії", „Цивілізація перед випробуванням" та ряду інших.

Тойнбі писав свою монументальну працю „Дослідження історії" майже 40 років. У цій праці, як і в інших, він застосовував методу порівнювання однієї цивілізації з другою та охоплював всі аспекти даної цивілізації — політику, економіку, релігію, технологію, мистецтво, науку тощо. Він твердив, що на розвиток цивілізацій та історії в загальному головний вплив мали духові, а не матеріяльні сили, та наголошував важливість індивідуальних осіб в історичному процесі. За це його часто критикували марксистські історики, бо він не тільки заперечував матеріялістичний та економічний детермінізм, але наголошував ролю релігії в розвитку цивілізації. Совєтські історики зокрема неґативно ставилися до його праць, бо хоча він хвалив Совєтський Союз за деякі здобутки, то твердив, що СССР є тільки продовженням царської імперії, „зодягненої" в комунізм.

Під кінець свого життя Тойнбі твердив, що в 21-му сторіччі існуватиме „один світ", тобто людство буде об'єднане в усіх ділянках, матеріяльній та духовій, бо вважав, що в іншому випадку загрожує знищення теперішньої цивілізації та людства. Він навіть твердив, що існуватиме „світовий уряд", який матиме контролю над всіми країнами.

Арнольд Тойнбі народився 1889-го року. Освіту здобув у Оксфордському університеті, опісля був професором візантинознавства і грецької мови, літератури та історії у Лондонському університеті. Від 1925-го року був професором Королівського Інституту міжнародних відносин. Під час Першої та Другої світових війн був на урядовій службі, між іншим, в 1919-му році був членом британської делеґації на Паризькій мировій конференції, а також в 1946-му році брав участь у післявоєнній конференції в Парижі.

Хоча не всі історики погоджуються з його методами досліджування історії та з його висновками, то все одно його вважають одним з найвизначніших науковців. Наступної весни в Англії появиться його остання праця: „Людство і Матір-Земля".

Кіссінджер закінчив свою візиту в Китаю

Пекін, Китай. — В четвер, 23-го жовтня ц.р., державний секретар Генрі Кіссінджер закінчив свою чотироденну візиту в Китайській Народній Республіці і внедовзі повернеться до Вашінґтону. Візита закінчилась — як інформують кореспонденти — тим, чим почалась: неоднозгідністю щодо політики детанту, головно співпраці ЗСА з Совєтським Союзом. Кіссінджер і міністер закордонних справ КНР Чіяо Куан гуа обмінялись на прощальному обіді тостами, але в часі обіду, який відбувся в дуже задушливій атмосфері, обидва політики виголосили тільки короткі чемностеві промови, згадуючи про „приязну атмосферу" у розмовах Кіссінджера з Мао Тсе тунґом. Після обіду Кіссінджер у розмові з журналістами заявив, що він свідомий загрози з боку Москви, на яку звертали увагу китайці, але він продовжуватиме політику детанту. Він повідомив, що наступило погодження щодо відвідин в Китаю президента Форда, але відмовився подати реченець цієї візити.

В Торонті відбулися наради в справі Енциклопедій Українознавства

Проф. д-р Вол. Кубійович

Торонто. — Патронат Наукового Осередку НТШ — Сарсель у Торонті повідомляє:

В днях 11 і 12 жовтня ц. р. в Торонті відбулася під проводом головного редактора Енциклопедії Українознавства проф. д-ра Володимира Кубійовича та при співучасти його найближчого співробітника д-ра Атанаса Фіґоля, редакційна конференція в справі закінчення видання гаслової (словникової) Енциклопедії Українознавства українською мовою та започаткування англомовної гаслової Енциклопедії Українознавства (А ЕУ2). В конференції брали участь професори американських і канадських університетів: Богдан Будурович, Всеволод Голубничий, Всеволод Ісаїв, Юрій Луцький, Василь Маркусь, Петро Потічний, Іван Тесля і Юрій Шевельов. На наради не могли прибути ред. Богдан Кравців і проф. Олександер Оглоблин з причини недуги та проф. Богдан Боцюрків з причини особистих перешкод.

Конференцію зорганізував проф. Юрій Луцький.

Учасники нарад заслухали проєкт проф. Володимира Кубійовича та передискутували всі важливіші питання, зв'язані з виданням англомовної гаслової Енциклопедії Українознавства (АЕ-У2), яка має бути новим твором, призначеним для чужого наукового світу. У висліді нарад вирішено скликати чергову редакційну конференцію в травні 1976 р.

Дня 15-го жовтня ц. р. в Торонті відбулася нарада членів управи Патронату з представниками місцевого Клюбу Українських Професіоналістів і Підприємців та Станиці Б-ва І УД УНА, які патронують зустріч українського громадянства з проф.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Проф. В. КУБІЙОВИЧ і д-р А. ФІҐОЛЬ в ЮТИЦІ

Ютика (О.Б.) — Цієї неділі 26-го жовтня, тут у приміщеннях Української Католицької Авдиторії при 6 Катедж вул. проф. В. Кубійович, головний редактор Енциклопедії Українознавства, та д-р А. Фіґоль, адміністраційний директор ЕУ, зустрінуться з українськими громадянами Сиракюз, Бінгемтону, Амстердаму, Коговзу, Трою, Вотервліту, Літелфолсу, Рому і Ютики. В год. 4-тій по пол. буде доповідь проф. д-ра Кубійовича про „Нову карту України". — Після доповіді й дискусії — інформації д-ра Фіґоля, пов'язані із закінченням Енциклопедії Українознавства. В год. 6-ій в головний залі Авдиторії буде зустріч при трапезі та вшанування проф. В. Кубійовича з нагоди його 75-річчя.

Зорганізовано Представництво Ради в Справах Культури СКВУ в Арґентіні

(В.Л.). — Культурне життя в Арґентіні переживає важку кризу у зв'язку з недостачею осіб здатних провадити і унапрямлювати працю в різних галузях мистецтв, а головно музичного та хореографічного. Цей стан ускладнюється ще й політично-економічними труднощами, що їх зазнає ця країна в останніх часах. Його загрозливі форми дошкульно відчувається в рівній мірі і в самому Буенос Айресі, як і в провінційних скупченнях наших поселенців в цілій Арґентіні.

В пошукуванні виходу з цього положення, стараниям голови Української Центральної Репрезентації В. Косюка та співпраці з проф. Є. Онацьким і ред. М. Данилишином, покликано до життя Представництво Ради в Справах Культури СКВУ в Арґентіні, зложене з випробуваних громадських діячів. Особовий склад Представництва такий: І. Чарнецький — голова і до уконституовання — Б. Литвинович, М. Данилишин, мгр Б. Білинський, Л. Тауридзька, інж. Р. Іваницький.

В Торонті створено Т-во Української Опери

Торонто, Канада (Б.З.) — По довгих роках плянування і зокрема по солідній аналізі спроможностей нашої громади та пекучої потреби створення кращих мистецьких форм для пропаґування рідної культури і її розвою в Канаді, гурток ентузіястів того діла створив під патронатом Українського Національного Об'єднання в Торонті Товариство Української Опери в Канаді.

Це небуденна подія нашого мистецького життя не лише в Канаді, але і в житті цілої української спільноти в діяспорі.

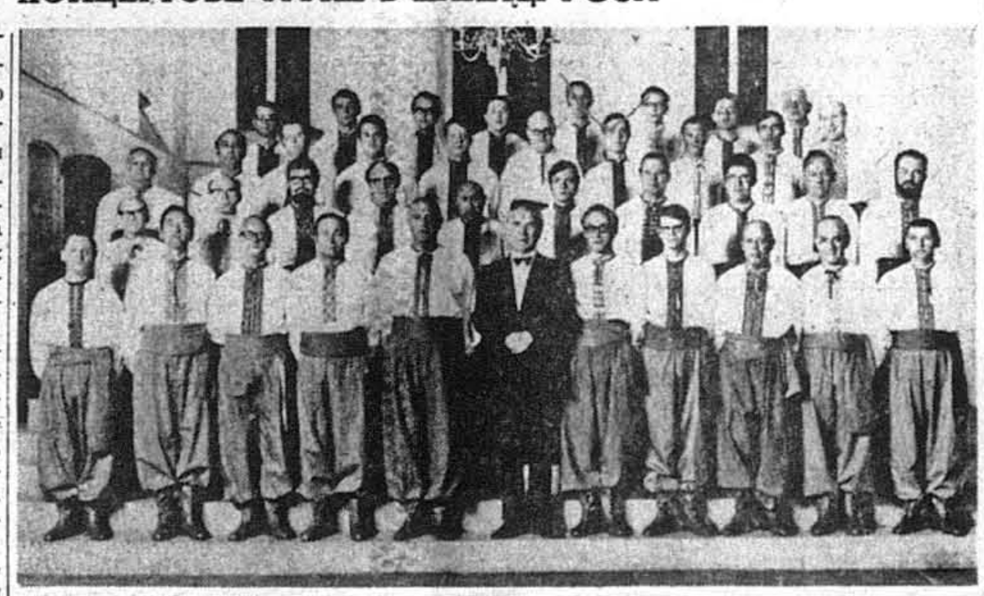
Прем'єра нашого ансамблю — це постановка опери С. Гулака - Артемовського „Запорожець за Дунаєм" 4, 5, 6 і 7 грудня 1975 в залі Квін-Елізабет Театру в Торонті.

У постановці опери беруть участь: Леонід Скірко — соліст австрійської опери, Стефа Федчук — артистка бельгійської і канадської сцен, Віктор Шевелів — соліст оперних сцен Канади і Америки, Раїса Садова — солістка канадської опери та Андрій Сорока — відомий з виступів на українських сценах Канади, Америки й Европи. Музичним керівником і диригентом хорів та симфонічної оркестри є Зиновій Лаврішин. Хореографію танців підготовляє балетмайстер Семен Джуґан. Режисером постановки є Орест Ковальський, колишній режисер канадської та женевської опер. За мистецьке оформлення сцени відповідає Омелян Теліжин, мистець - декоратор при Сі-Бі-Сі.

За цілість мистецької постановки опери відповідає любитель і знавець рідної музичної спадщини маґістер Василь Рудий. Щоб поставити оперу на якнайвищому рівні, він безперестанно пошукує нових ентузіястів цього діла. Зацікавлених просимо звертатися на адресу:

Wasyl Rudy, 2129½ Gerrard St. E., Toronto, Ontario, M4E 2C1.

Візантійський хор з Голляндії починає цієї суботи своє концертове турне в Канаді і ЗСА

Візантійський Хор з Голляндії зі своїм диригентом проф. д-ром Мирославом Антоновичем

Торонто, (Л.П.). — До Канади прилетів відомий соліст-бандурист Володимир Луців із Англії, щоб провести останні підготування перед концертовим турне Візантійського Хору з Голляндії під диригуванням д-ра Мирослава Антоновича. Як інформує маестро Володимир Луців, усі виступи цього голляндського хору, що прославляє й поширює у світі українську вокальну культуру, відбудуться як заплановано. Перший концерт буде 25 жовтня в Монтреалі, другий — 26 жовтня в Торонті. Вістка про прибуття Візантійського Хору, створеного 25 літ тому українським композитором, музикологом і диригентом д-ром М. Антоновичем, сколихнула українськими громадами в Канаді й Америці. Гостям усюди виявляють особливі почесті. У Торонті, після недільного концерту, голляндських співаків, вітатиме в понеділок посадник міста Торонта на окремому прийнятті, про що повідомив заступник посадника, олдермен П. Сміт. Концерт у Торонті відбудеться у велетенській залі „Мессі Гол".

У Рочестері, Н.Й., 30 жовтня, ще напередодні концерту, голляндські гості виступлять у великій залі „Сіблес" о 12-й год. дня з кількома українськими піснями, з нагоди і на запрошення організаторів „Тижня Національностей". О 2-й годині дня Візантійський Хор виступатиме на телевізії; головний концерт відбудеться увечорі.

У Ню Йорку концерт відбудеться у неділю, 2-го листопада, а в середу 5-го листопада Візантійський Хор запрошений на виступ у Ситі Голл у Ню Йорку, де концерт відбудеться від 12 до 1 год. по полудні.

У Вашінґтоні, Д.К., Візантійський Хор виступатиме з концертом у одній із найкращих заль столиці — в „Амерікен Тіатер", в центрі міста. Багато видатних діячів американської столиці повідомили про своє прибуття на концерт, розцінюючи як надзвичайну й багатовимовну подію сам той факт, що Візантійський Хор складається виключно із голляндців, любителів українського співу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 95 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money order" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Сиротинець для старців"

Заголовок для цього коментаря не є видуманий. Його походження коротко таке: Український Народний Союз довгі роки мав на порядку своїх конвенцій та річних нарад Головного Уряду дві справи, які належать у нас до категорії „вічних": справу захистку - сиротинця та дому для старших віком громадян. Під час дебат ці дві справи часто комасовано і в протоколах тут і там подибується згадку про дебати і рішення в справі „сиротинця для старців".

Сьогодні вже немає такого поміщання понять у вислові, але цілком сміло і оправдано можна б і мабуть треба, не тільки говорити, але й кричати власне про „сиротинець для старців", бо навряд чи існує інша категорія людей, яких з таких оправданих причин можна б називати сиротами, як наші старші віком громадяни, щонайменше поважна кількість з них. Віддзеркалює це і поміщена на іншому місці в цьому числі вістка-коментар про недавні наради в справі Дому Українського Емерита, яку передруковано з листопадового видання „Українського Православного Слова", офіціяльного органу Митрополії Української Православної Церкви в ЗСА.

Тоді бо, коли інші етнічні групи в Америці можуть пишатися не одним, але й багатьма приміщеннями для своїх старших громадян, влаштованими і вдержуваними у великій частині на кошт державних фондів, коли наші брати в Канаді можуть почванитися взірцевим і прегарним та взірцево веденим Пансіоном для старших громадян ім. Івана Франка в Торонті, то наша найбільша, найбагатша і т.д. громада в цій країні у сторіччя свого поселення все ще тільки говорить і дебатує про справу відповідних влаштувань для старших віком громадян, що є не тільки вимогою справедливости, але і справою сумління та чести кожної громади. Очевидно, що є багато, може більшість цих старших віком громадян, які про це не дбають і які з такого влаштування не думають користати. Але скільки є й таких справжніх старих сиріт-нещасливців, що безрадісно коротають свій вік у чужих домах для старших чи державних установах шпитального типу, без рідного слова й оточення, напевно не забуті Богом, але в своїй самотності цілком забуті рідною громадою.

Очевидно, не можна сказати, що в нас про цю справу не говориться. Навпаки, принагідно виголошується навіть зворушливі промови, але все це нагадує твердження Марка Твейна про погоду: всі про неї говорять, але ніхто нічого в цій справі не робить.

Єдина установа, яка в нас може в цій справі виказатись великим не тільки зрозумінням, але й конкретними досягненнями, це Українська Католицька Митрополія у Філядельфії, яка вже від років подбала та вдержує для тих цілей модерно устаткуване „Вознесіння" — оселю для старших.

Звичайно, кожна справа і кожна ідея та їх здійснення залежать у великій мірі від наявности ентузіястів даної справи. Наші брати в Канаді мають свій чудовий Пансіон ім. Івана Франка, бо мають ентузіястку його в особі опікунки й управительки Пансіону, пані Євгенії Пастернакової. „Вознесіння" у Філядельфії має свого ентузіяста й опікуна в особі Владики Василя Лостена. Існує ще декілька інших менших подібних приміщень, але вони мають місцевий характер і про них не знає громада. Коли ж мова про опіку над старшими віком громадянами на найширшій церковно - громадській базі, то її великим ентузіястом не від сьогодні є Владика Мстислав, Митрополит УПЦ у ЗСА. Нові надії на остаточне зрушення цієї справи з мертвого місця та переходу від „міркувань" до діла дають виступи в останньому часі деяких нових ентузіястів, між ними і голови Комісії Старших Громадян УНСоюзу, інж. Степана Курпася. Проте, навіть найбільші ентузіясти нічого не вдіють, як не матимуть відповідного зрозуміння та відповідної підтримки з боку всієї громади. Якщо ми всі на них спроможемось; — тоді вже не буде потреби говорити і писати про „сиротинець для старців."

Амальрик про детант

„Ню Йорк Таймс" з 22-го жовтня помістив довгу статтю совєтського дисидента-історика Андрея Амальрика на тему детанту між ЗСА та СССР. Як відомо, Амальрик, автор праці „Чи проіснує СССР до 1984-го року?", щойно минулого травня повернувся із 5-річного ув'язнення та заслання, але йому не дозволено жити в Москві.

У статті в „Ню Йорк Таймсі" Амальрик висловлює багато різних думок про теперішню політику детанту між ЗСА та СССР, але головною тезою статті є те, що політика детанту повинна довести до поліпшення умовин життя всього людства, а не обмежуватися до питань роззброєння та встановлення кращих торговельних відносин, як це діється тепер. Він правильно стверджує, що закордонна політика даної країни віддзеркалює її внутрішню політику, і тому ЗСА, у яких панують принципи свободи і компромісу, під час переговорів із СССР наївно надіються на дійсні компроміси, а Совєтський Союз, внутрішня політика якого базована на насильстві, у своїй закордонній політиці виявляє таке саме насильство і погоджується тільки на „фіктивні компроміси". Амальрик твердить, що закордонна політика СССР зміниться тільки тоді, коли наступлять зміни внутрі Совєтського Союзу, тобто, коли наступить дійсна демократизація совєтської системи, зокрема, коли будуть пошановані всі людські права. Але — твердить Амальрик — уряд ЗСА, зокрема державний секретар Генрі Кіссінджер, мають неправильне поняття детанту. Кіссінджер думає, що кращі торговельні відносини із СССР та підписання різних договорів про обопільне роззброєння тощо самі доведуть до „лібералізації" совєтського режиму і тому Кіссінджер не хоче „дратувати" Москву заторкненням таких питань, як порушення людських прав у СССР. Ряд американських законодавців — на думку Амальрика — правильніше розуміють правдиву мету детанту і вимагають від Москви, щоб шанувала людські права. Він зазначує, що ЗСА не мусять „ображувати гідности" у р я д у СССР своїми натисками, а тільки безперервно вимагати, щоб Москва додержувалася міжнародних договорів, в яких зобов'язалася не порушувати людських прав.

Амальрик закликає ЗСА стати провідником світового руху за людські права. Щоб цей рух мав успіхи, то людські права мусять бути в першу чергу пошановані в СССР. Тому під час будь-яких переговорів з СССР він радить Вашінгтононові за кожний бушель американського зерна чи за американське технологічне знання вимагати від Москви все більшої демократизації совєтського суспільства. Амальрик твердить, що Вашінгтон повинен виступати в обороні людських прав не тільки з гуманітарних причин, але також, щоб запевнити безпеку ЗСА.

Я. Гайвас

БАНКРУТСТВО МЕТРОПОЛІЇ СВІТУ

Привиди фінансового майбутнього перед метрополією світу, якою під багатьма оглядами є Ню Йорк, щораз чорніші. Вони постійно міняються, і мільйони мешканців здані на ласку здогадів і сподівань. Одного дня певні доброго кінця, а другого — неминучого проголошення банкрутства. Що декілька тижнів повторюється хвилююча драма: пропадають платності десятків мільйонів боргів, зарплат працюючим, а в касах вітер віє. Знайдуться якісь фінансові джерела і тим разом, чи прийдеться публічному ліцитаторові вдарити молотком по столі містера Біма, посадника міста?

З поглиблення кризи і зростом непевности зростають контроверсії серед фінансових і господарських кіл, серед керівників стейту Ню Йорк на чолі з губернатором Кері, між працівниками міської управи і їхніми профспілками, та тими, що хотіли б реформами й ощадностями урятувати фінанси, а тим самим і добре ім'я цього велетня - міста. Не минули ці контроверсії теж найвищих державних чинників. З дотеперішніх виступів найближчих і найвідповідальніших співробітників і фінансово - господарських дорадників Президента, міністра скарбу Саймона, керівника емісійної системи ЗСА, тобто „директора банку усіх банків", Бирнса, і інших ясне, що вони не лише мають поважні сумніви щодо можливости й доцільности допомагати Ню Йоркові, або ґарантувати його чергові випуски боргових облігацій, але не раз прямо та з натиском заперечують будь - який глузд у цьому.

Мабуть найвиразніше негативне в цьому відношенні становище президента Форда, який при багатьох нагодах не лише категорично висловлювався проти такої інтервенції, але й драстично засудив господарку міста, безпляновість і невідповідальність різних посадників і їхніх фінансових експертів, які на протязі десятків років загнали цю метрополію в таке положення.

„Чи продовжувати застриками цього роду безгосподарність", — звучало у виступах Президента. Виломився з цього фронту, та й це не знати чи дійсно, а чи тільки випустив „пробний бальон", віце президент Рокефеллер, який в одному з останніх своїх виступів висловився позитивно до питання втручання федерального уряду і його фінансової допомоги Ню Йоркові.

Ідеться про справу величезного значення і великих, до сьогодні ще не зовсім вияснених і усвідомлених, наслідків. У першу чергу йдеться про мільярди долярів, які місто заборгувало протягом довгих років, і дотепер ще не впала їхня остаточна й дефінітивна цифра. Сьогодні стає прямо дивно, що це були за фахові експерти й де були господарські дорадники фінансових центрів Ню Йорку, що вони допустили до восьмикратного зросту заборгування міста протягом останніх п'ятнадцяти років! Та не лише під фінансовим оглядом криза захопила місто. Кризова ситуація постала в усіх ділянках життя міста і його міської управи.

На фінансовому відтинку прямо неймовірно. Протягом довгих місяців ми були свідками, як „скакали вгору" цифри заборгування, яке треба погасити ще в цьому бюджетовому році. Десь почалося з мільярда-двох, які додатково були потрібні місту до літа наступного року, щоб задовольнити кредиторів. Але ця цифра постійно зростала й сьогодні говориться про шість, чи вісім мільярдів, які треба десь дістати, щоб не проголошувати невиплатности. Тепер уже зовсім офіційно відомо, що до кінця цього року треба щось біля двох мільярдів. А це величезна сума, коли зважити перенасичення кредитового ринку нюйоркськими облігаціями і бондами. До того долучується дальший постійний недобір у бюджеті. Хто це має покривати?

Одні кажуть, що приватні банки, інші думали, що великий стейт Ню Йорку це подолає, але після перших заходів стейту у висоті вище мільярда долярів, він сам опинився в невеселому положенні. Ще інші вимагають інтервенції федерального уряду. Не бракує й таких, хоч їх щораз менше, — які думають, що місто повинно рятуватися двома традиційними „п", новими позичками й податками. Та ніхто з тими новими позичками не спішиться, а податки у місті й так зависокі і дальше їх підношення поставить в загрозливий стан екзистенційну базу торгівлі й промислу метрополії, особливо тих середняків, які завжди були й будуть головною опорою податкових систем. Федеральний уряд має свої вагомі причини неінтервенції. В першу чергу інтервенювати, це значить утривалювати сучасний нездоровий стан, наявну безгосподарність і безвідповідальність. Подруге, така інтервенція створить прецедент тепер і в майбутньому для інших міст, які, знаючи, що в крайній біді федеральний уряд рятуватиме їх, взагалі можуть перестати рахуватися з видатками.

З усіх боків лунають вимоги реформ, суворих заощаджень, скорочення штатів у міських урядах. Та хоч це зовсім логічне, але перевести його в життя зовсім нелегко. „Друга міська управа" Ню Йорку, профспілки, й слухати не хотять про добровільну резиґнацію з осягнених полегш і привілеїв.

Почали черепашиним ходом звільняти працівників, обмежувати с л а в етний „велфер", на якому в Ню Йорку є понад мільйон осіб, але чия рука буде така тверда, щоб пообрубувати усі парості? Ось перед декількома днями преса звітувала, що в департаменті житрових міських новобудов працює без змін понад чотири тисячі бюрократів. Новобудови майже зовсім припинено, але чотири тисячі бюрократів далі урядують... Збільшити продуктивність? А хто це зробить? Посадник Бім почав звільняти особливо недолугих керівників відділів, але лихо закорінене глибоко. Значить, багато легше вимагати реформ, як їх після стількох десятиліть переводити. Тим більше, що йдеться про армію людей, яка налічує понад триста тисяч!

До цього долучуються ще й інші, глибші клопоти. Від ряду років господарське життя Ню Йорку підупадає. На десятки тисяч щороку меншає число місць праці. Різні ділянки, більші й менші фірми, втікають з міста, бо знаходять кращі умови поза ним. Збільшує цю тенденцію структуральна децентралізація промислу, фінансів і торгівлі. Колись поодиноким фірмам було конче потрібно бути „двері в двері" з іншими. Сьогодні ця потреба відпала. Кібернетика й компютор вкупі з усіма іншими електронічними чудесами перемогли простір і зблизили віддалені місця. Сьогодні керівник уста-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЗАКЛИК

Міжнародний „РІК ЖІНКИ" добігає до свого кінця. Українській громадськості в значній мірі відомі заходи Комітету „РОКУ ЖІНКИ" при Українському Конґресовому Комітеті Америки, які були спрямовані на те, щоб видвигнути й показати світові важку ролю жінки в щоденному життю в Україні, а особливо її участь у визвольній боротьбі українського народу, в його всесторонній життєвій творчості.

Серед тих заходів на першому місці є акція на Міжнародній Конференції „РОКУ ЖІНКИ" літом цього року в Мехіко. На цю Конференцію виїхало зі ЗСА більше двадцяти українських жінок, а разом з тими, які прибули з інших країн і континентів, наша група мала 29 осіб. Це перший раз в історії наших зовнішніх міжнародних виступів ми зуміли виставити таку велику групу!

Наша група в Мехіко добилася великих успіхів. Большевицькі пропаґандисти плянували перетворити Конференцію у Мехіко в свій тріюмф. Завдяки жертвенній праці наших жінок, їхні пляни зірвані. Наша група своїми виступами надщербила большевицьку пропаґанду, виявила її забріханість і перед очі жінок з цілого світу та мехіканського суспільства поставила недолю жінки в СССР, переслідування жінок за їхні релігійні й національні переконання, за їхні намагання оборонити свою людську і жіночу гідність. Акція в Мехіко є ілюстрацією, чого можна добитися рішучою поставою, а на майбутнє буде вона дороговказом, як у подібних випадках поступати.

Для гідного закінчення „РОКУ ЖІНКИ" пропонуємо:

1. Відбути у кожному осередку нашого життя імпрези, сполучені з „голодними" обідами або вечерями.

В програмі імпрез слід подати сильветки деяких арештованих, цитати з їхніх думок і висловів, мистецькі точки. Це буде не лише вшанування жінок — політичних і релігійних в'язнів, але й підкреслення нашої солідарности з ними. Цими „голодними" обідами чи вечерями заманіфестуємо, що ми не тільки співчуваємо нашим сестрам поза залізною заслоною, але й прагнемо вложити свою лепту в їхній обороні. Ціла акція відбувається під гаслом оборони жінок — релігійних і політичних в'язнів. Увесь прибуток неї буде присвячений цій обороні. В окремому листі до Головних Управ усіх Крайових Організацій подано, куди зібрані гроші пересилати.

2. Зближається Різдво Христове, свято народження Правди і Надії, свято пошанування духових традицій кожного народу, з яких народжується нове життя. Звертаємося до всіх наших Громад і Організацій з проханням і закликом зорганізувати в часі цьогорічних Різдвяних Свят колядування наших колядок і щедрівок на велелюдних місцях, біля ялинок, під церквами нашими й іншими. Хай всюди там наша молодь в національних строях і уніформах своїх Організацій покаже невмирущу красу наших колядок і щедрівок, хай заманіфестує тисячорічну творчість нашого народу. Для підкреслення переслідувань в Україні і взагалі поза залізною заслоною слід виставити транспаренти - написи, як наприклад: „Ми колядуємо, а в СССР за колядування довгі роки тюрми й каторги", „Жінки й діти в тюрмах СССР за те, що колядували", „Хто в Бога вірує, того влада СССР переслідує" і т.п.

Хай наші співгромадяни пізнають правду „червоного раю", хай вони зрозуміють, яку загрозу несе зі собою комунізм, чим є російський імперіялізм!

Проведім колядки і щедрівки цього Різдва для вшанування наших сестер, які караються по большевицьких тюрмах, і зробім їх щорічним звичаєм, традицією, що триватиме з року в рік і з покоління в покоління!

УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ „РОКУ ЖІНКИ"

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ

М. Л-ий

НА ЗАХИСТ ПЕРНАТИХ

Комітет італійського сенату запропонував новий проєкт закону про „охорону фавни і врегулювання справ ловецтва, стріляння і риболовлі". Знавці кажуть, що кожного сезону мисливці з дозволами і без дозволів у Італії вистрілюють приблизно 40 мільйонів співочих перелетних птахів; вони думають, що цей закон насправді санкціонує вбивання перелетних птахів, які міґрують до тепліших середземноморських і африканських країн.

Італійська філія Світового Товариства Охорони диких тварин, як теж орнітологи та приватні любителі пташні рік - річно протестували проти безоглядного ловіння маленьких птахів у сільця для примани більших птахів, як, наприклад, дроздів. Зловлених маленьких птахів, таких як зяблик, дають до клітки з батерією і скривають у лісистій околиці, а мисливці ждуть неподалеку, скрившись у схованці. Коли перелетні птахи надлітають, їх приманюють звуки пташок, замкнених у клітках, і так вони опиняються близько мисливської рушниці. Мисливці зареєстровані й незареєстровані, та фабриканти муніції і рушниць натискали на політиків усіх партій, щоб помогли провести ухвалу, яка санкціонувала б стріляння перелетних птахів. Не помогло навіть нап'ятнування вбивання співочих птахів парляментом у С т р а сбурзі (Франція).

На великих теренах північної Італії (і південної Франції) вважають маленьких птахів кулінарними делікатесами і там постійно домагаються м'яса співочих птахів. Це головно практикується в комуністичних твердинях Тосканії. У зв'язку з тим можна сподіватися, що новий закон підтримають комуністичні сенатори, бо будуть побоюватися, що в іншому разі ловецький союз не схоче підтримувати їх, якщо вони спротивилися б цьому „спортові". Стаття 842-га італійського цивільного кодексу признає майже необмежене право полювати по всіх приватних посілостях. Єдиний виняток є лише у випадку, коли жнива могли б бути пошкоджені, або коли власники доволі багаті й можуть обгородити свою посілість високим плотом чи дротяною сіткою. Навіть таблиця з написом „Ловецтво заборонене" в усій країні не знаходить законної охорони. Громадську думку були розворушили, щоб протестувала проти щорічного вбивства співочих птахів, але це нічого не допомагає. В 1969 році було схвалено заборону ловити птахів у сільця, але вже рік опісля закон уневажнено. Італійська Ліга Охорони Птахів й консерваційне товариство „Італія Ностра" зорганізували всенародну петицію проти відновленого вбивання співочих птахів, яку підписало більше як півмільйона любителів пташні. Згідно з італійським законом така велика кількість підписів була б вистачальна для проведення референдуму в цій справі. Одначе, вбивання птахів — це величезний бизнес для фабрикантів патронів. Мільйон мисливців, з яких кожний ведає щорічно менш - більш 150 долярів на муніцію, спричинюється до не абиякої суми грошей. Іронією треба назвати тільки те, що приблизно 32 грами шроту потрібно, щоб застрілити пташку вагою всього десять грамів.

ІНШІ ПИШУТЬ...

ДІМ ДЛЯ СТАРШИХ ВІКОМ

В суботу 18 жовтня, в приміщенні Українського Соціологічного Інституту в Ню Йорку, відбулася громадська нарада, предметом уваги якої була можливість придбання на Стетен Айленді нового і вповні устаткованого будинку, в якому можна примістити понад 250 старших віком осіб. Нараду скликала Централя Української Кооперації в ЗСА, заступник президента якої М. Коць представив присутнім можливість придбання згаданого будинку, до того без великих фінансових зусиль.

Присутнім на нараді був і Вл. Митрополит Мстислав, який висловив свій великий жаль, що з цієї рідкої нагоди не скористала Українська Православна Церква в ЗСА. Водночас Владика звернувся до присутніх на нараді представників наших церковних, громадських, асекураційних і фінансових установ з гарячим закликом — не змарнувати догідної нагоди та запропонував, щоб для здійснення купна була „покликана спеціяльна фундація, членами-основниками якої стали б передусім наші Церкви (Православна й Католицька та Євангельсько - протестатські об'єднання), громадські й фінансові централі.

Присутні о д н о згідно ствердили життьову конечність започаткування опіки над старшими віком людьми та діяльність і догідність купна будинку на Стетен Айленді. Одночасно схвалено було доручити ініціяторам наради звернутись негайно до церковних проводів і центральних українських установ у ЗСА з листом-закликом у цій справі й долучити до нього інформації про згаданий будинок та докладні фінансові обрахунки, що пов'язані з купном того будинку.

Дай Боже, щоб у повені постанов і резолюцій різних конвенцій, соборів і нарад, про обов'язок опіки над нашими старшими людьми, не втопився і цей заклик та щоб нарешті знайшлися серед нас відповідальні й відважні люди, що взяли б на себе тягар опіки над тими нашими людьми, що чесно пройшли своє життя й на його схилі чекають на опіку не від чужих, а таки від своїх — рідних і близьких по крові й кості.

(„Українське Православне Слово", листопад 1975).

НОВЕ ЧИСЛО „ВІСТЕЙ З РИМУ"

3

Той самий патос і віру передав Блаженніший Патріярх також учасникам великого мистецького концерту, коли, відкриваючи його, він так натхнув увесь наш нарід до дальшого змагання за свої слушні права. Владика Патріярх сказав:

„Отож, нехай цей вияв 55-мільйонового українського духа лунає не лише у цій найбільшій залі Риму, але й на хвилях етеру, по всьому світі, де лише дише українська душа, і нехай підносить її з пригноблення і пониження, передусім в Україні, та вливає в усі серця народу радісний підйом і непохитну надію на світле майбутнє."

Надруковано у цьому випуску „Вістей з Риму" також промови Преосвященнішого Владики Івана Прашка з Австралії та проф. Петра Зеленого, голови Українського Світового Патріярхального Об'єднання „За Єдність Церкви і Народу." Обидві промови, знаменні своїми ясними думками і тезами в справі Києво - Галицького Патріярхату, з повною підтримкою нашому Блаженнішому Отцеві Патріярхові Йосифові, вже були надруковані в багатьох пресових органах. З ними наш загал вже доволі добре ознайомлений.

Багато місця займають на сторінках „Вістей з Риму" офіційні матеріяли від Президії і Головної Ради Українського Патріярхального Світового Об'єднання, а саме: обширний комунікат про перебіг римських святкувань та зв'язані з ними імпрези, а також резолюції Конгресу Мирян з 15 липня в Кастель Гандольфо. Опублікування цих матеріялів у „Вістях" дає цим мирянським матеріялам підтримку нашої Патріярхії.

Патріярше Послання

Та найважливішим документом у цих „Вістях з Риму" є Патріярше Послання Блаженнішого Йосифа після історичних Днів у Римі з нагоди Всеукраїнської Прощі Святого Ювілейного Року 1975-го. Це послання і є першим публічним виступом нашого Первоієрарха після врочистостей і різних подій, що тоді мали місце. Їх уже коментувала частина преси, а тепер маємо становище самого Блаженнішого Отця, на яке різні люди чекали. Напевно це послання буде передруковане у всій нашій, головно католицькій пресі, або ж передане слухачам на етері. Ми лише підсумуємо головні його думки.

Насамперед Блаженніший Отець підкреслює великі духові ласки, що їх дала всеукраїнська проща до Риму для самих учасників та й для всього народу, який засвідчив свою єдність по всій землі. Наш Патріярх відмічує історичність цієї події, бо вона не має прецеденту в минулому на таку скалю і в тих розмірах та з таким релігійно - національним змістом. Уважаючи, що відбуті врочистості є нашим великим спільним досягненням, наш Патріярх звертається до синів і дочок українського народу й нашої Помісної Церкви зрозуміти вагу хвилини, „отрястися з вікових недостач і стати на свої ноги". Це особливо важливе, бо між нами покутують ще старі гріхи — „свари і чвари, вислугування чужим, підлещування і пониження", яких у нас не бракує серед національних і церковних діячів. Блаженніший Отець, неначе старозавітний пророк промовляє до сумління свого народу й перестерігає його і його провідників перед традиційними вадами. Він ставить візію оновленого народу і практичну програму — піднестися, опертися на власні сили, стати собою! Треба здобутися на „повну зрілість" серед найбільш непригідних умов"!

Послання підписане „смиренний Йосиф" із двораменним патріяршим хрестом. Це і є доказ спростування того, що дехто з наших спископів-льоялістів розповсюджує, нібито Блаженніший написав листа до Папи, що він не підписував Великоднього Послання як Патріярх. У цій справі ще й читаємо виразне вияснення з канцелярії Патріярха, яке тут наведемо повністю з огляду на те, що єпископ Августин Горняк у своєму окремому посланні, вже надрукованому в деякій пресі, поширює н е в і р н і версії. „Вияснення" звучить:

„З огляду на те, що в останніх часах появляються щораз частіше в часописах і окремих „посланнях" різні спростування, „автентичні" відомості і вияснення британського й арґентинського єпископств, передусім у справі українського патріярхату, стверджуємо ще раз, що вони не відповідають повній дійсності і тому є неправдиві та викликують замішання. Тому на майбутнє не будемо їм присвячувати уваги."

Це вияснення авторитетно заперечує контроверсійні чутки й всякі навмисні поголоски про те, нібито Їх Блаженство відкликав свій підпис Патріярха. Після цього треба перейти до порядку дня над такими, навіть публікованими версіями.

В цьому випуску „Вістей з Риму" ще є повідомлення з життя Українського Католицького Університету, а також зреферовано статтю з хорватської католицької газети „Глас Конціля" про те, „чому греко - католицькі українці не можуть здобути власного патріярхату." Стаття написана з тонким знанням положення і труднощів нашої Церкви та з неприхованою симпатією хорватських братів римо - католиків до наших змагань, яку тим більше нам треба доцінити, що та стаття опублікована в

(Закінчення на стор. 3-ій)

БАНКРУТСТВО МЕТРОПОЛІЇ СВІТУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

нови чи виробництва не потребує іти від стола, щоб знати, що діється за стіною чи за сотнями миль. Він це бачить на таблиці перед собою. Кажуть, що коли ви в Ню Йорку питаєте за числом телефону теж у Ню Йорку, то відповідає вам милий голос оперейторки... в Бінґемптоні, бо там, сотні миль від Ню Йорку - міста є його інформативна телефонічна централя. Отже, пощо таких великих людських скупчень, — нездорових, соціяльно некорисних, стратегічно (на всякий випадок) виставлених на смертельний удар?

Виходить, що в такій ситуації не так легко й не так просто відповісти на питання: що робити далі? Ґарантувати нові мільярди, чи не спішитися з тим? З одного боку: вісім мільйонів мешканців, місто, що виросло століттями, де жили й живуть мільйони; а з другого — невмолимі вітри змін, які дмуть щораз туґіше, потреби теперішнього проти потреб майбутнього.

Очевидно, що невиплатність Ню Йорку і його банкрутство — це величезний удар по престижу цілої країни, це удар, який може викликати ланцюгову реакцію на цілому просторі ЗСА; а з другого — пощо латати те, що відживає, пощо підтримувати форми, яким потрібне не латання, а перебудова?

Оце питання, які стоять перед тими, що відповідають за долю цілої країни. Та й не тільки цієї. Їхня відповідь не лише вплине на долю Ню Йорку і його мільйонів, але заважить на розвитку подій у цілій країні.

НОВЕ ЧИСЛО...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

комуністичній Юґославії. Стаття закінчується натяками, як українці приймають зближення Ватикану з Москвою і Російською Православною Церквою:

„Можна зрозуміти, що українці — католики східнього обряду, які за час повних трьох століть були виховані у вірності до Святої Столиці аж до мучеництва, важко зносять і їм важко зрозуміти теперішню „уступчивість" Святої Столиці. Створення українського католицького патріярхату поза батьківщиною було б для них великим задоволенням, але цьому, здається, протиставляться ті самі причини, які йдуть на руку вищезгаданій уступчивості Святої Столиці. („Ґлас Конціла", Заґреб, 3 серпня 1975 р.)."

Зреферувавши це найновіше число „Вістей з Риму", з приємністю стверджуємо, що в наших дотеперішніх коментарях і з'ясуваннях як самих римських українських дій, так і їх наслідків ми поступали правильно і давали їм належну оцінку, яка нічим не відбігає від становища речників нашої Патріярхії і самого Блаженнішого Отця, Патріярха Иосифа.

В. М.

(Кінець)

В Торонті відбулися...

Закінчення зі стор. 1-ої)

Володимиром Кубійовичем і д-ром Атанасом Фіґолем. Згідно з пляном зустрічей европейських гостей з громадянством ЗСА і Канади, торонтська зустріч відбудеться в суботу 8 листопада ц. р.

Ціллю зустрічей є вислухати звідомлень і плянів головного редактора і фінансового референта та придбати фонди на закінчення ЕУ2 і започаткування АЕУ2. В нараді брав участь д-р Атанас Фіґоль і 36 представників організацій-господарів зустрічі. Оцінюючи значення ЕУ для української справи на нараді зголосили свої пожертви-фундації: 1) Богдан і Орися Синишини 900 дол. — як доповнення до 1,000 дол. 2) Михайло і Ярослава Шафранюки 400 дол. для доповнення до 1,000 дол., а Петро Яцик від фірми „Акюрат Білдерс" доповнив фундацію до 5,500 дол.

Голова Патронату повідомив, що мґр Василь Федорів вплатив 500 дол., і цим доповнив свою фундацію до 1,500 дол., а мґр Роман Ракочий вплатив 200 дол.

Голова Станиці Б-ва ҐУД УНА повідомив, що пок. Юрій Гарасимів вплатив 2,000 дол. на фундацію в пам'ять свого батька д-ра Антона та братів д-ра Олекси, д-ра Богдана і Романа Гарасимових.

В українській пресі ЗСА і Канади проголошено плян зустрічей з проф. д-ром В. Кубійовичем і д-ром А. Фіґолем у 20-ти містах ЗСА і Канади. Треба сподіватися, що в усіх місцевостях зустрічі увінчаються повними успіхами, а торонтські фундатори будуть заохочуючим прикладом для других.

НТШ відбуло чергове...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

На підставі запрошення, яке Управа НТШ одержала від Гарвардського університету, з нагоди інавґураційної лекції професора катедри історії України ім. М. Грушевського — і у зв'язку зі святочною конференцією в дні 24-го жовтня ц. р., участь в ній візьмуть проф. д-р М. Богатюк і проф. д-р В. Стойко. Для відзначення Року Жінки, НТШ влаштовує окрему Наукову Конференцію в дні 20-го грудня ц. р. в Ню Йорку. На прелеґентів запрошено проф. д-р Марту Богачевську-Хомяк, проф. д-р А. М. Власенко-Бойцун, д-р С. Карпінську, д-р М. Кобринську і проф. д-р І. Ратич. Тематикою доповідей буде розвиток жіночого руху на українських землях, вклад української жінки в нашу літературу та обговорення жіночих постатей в творах Лесі Українки, Ліни Костенко і в українській науці.

Обширно обговорено справу відзначення 200-ліття Америки, що нею займається окрема Комісія під проводом о. проф. д-ра М. Войнара, ЧСВВ. Заплянованo спільну з УВАН Наукову Конференцію та видання Симпозіюма. В рамках Крайового Комітету влаштовується, в останньому тижні червня 1976 р., Наукову Конференцію у Вашінґтоні, в якій бере також участь НТШ. Рівнож з нагоди відзначування 200-ліття Америки, проф. д-р І. Головінський поінформував присутніх, що в березні 1976 р. влаштавується, спільно з НТШ, симпозіюм в Ратґерс університеті з доповідями професорів М. Чировського, І. Каменецького, І. Головінського і Р. Максимовича. Проф. д-р М. Богатюк подав також до відома, що Східня Економічна Асоціяція влаштовує в Блюмсберґу, Па., у квітні 1976 р. Наукову Конференцію, в якій беруть також участь члени НТШ. Спонзором цієї конференції є НТШ. При цій нагоді проф. д-р Р. Максимович подав до відома, що Осередок НТШ у Філядельфії влаштовує спільно з УВАН, Т-вом Лікарів й іншими — Конференцію на університеті Пенсильвенія в березні 1976 р.

На цьому ж засіданні Управи схвалено статус „дігнус" кандидатам на членів-кореспондентів, а саме Л. Бачинському і М. Вацикові, та прийнято у звичайні члени п. Лярису Марію Яків-Фонтану, Ігора Кунаша, Теодосія В. Онуферка і Олега Третяка.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

РЕҐІОНАЛЬНА КОНФЕРЕНЦІЯ НТШ

Комісія Реґіональних Дослідів і Публікацій НТШ та Рада Представників Реґіональних Комітетів влаштовують в суботу, 25 жовтня ц.р. в годині 2-ій по полудні в залі НТШ, 302 Вест 13 вулиця в Ню Йорку Реґіональну Конференцію, яку відкриють проф. д-р В. Лев і д-р М. Ценко. З черги проф. д-р В. Лев виголосить доповідь на тему „Сучасний стан реґіонального руху і нові видання за минулий рік", а представники Реґіональних Комітетів подадуть звіти зі своєї праці та діяльности. Ред. І. Дурбак дасть доповідь на тему „До історії української еміґрації в Америці", а д-р Р. Миколаєвич виголосить доповідь н.т. „Методи і способи збирання матеріялів про нашу еміґрацію в Америці". В дискусії присутні будуть мати змогу висловити свої думки і пропозиції та порушити поточні справи з ділянки реґіоналістики.

ЗУСТРІЧ З ПРОФ. КУБІЙОВИЧЕМ І Д-РОМ А. ФІҐОЛЕМ У БОФФАЛО

Боффало, Н.Й. (О.Б.). — Заходами Допомогової Секції при Відділі УККА тут в суботу, 1-го листопада ц.р. о год. 4-й по полудні в залі парафії св. Івана Хрестителя при 158 Джермейн вул., відбудеться товариська зустріч з головним редактором Енциклопедії Українознавства проф. д-ром Володимиром Кубійовичем та його найближчим співробітником д-ром Атанасом Фіґолем. В часі зустрічі присутні матимуть змогу зложити дар на закінчення цієї монументальної праці та оглянути виставку всіх енциклопедичних видань, які появилися досі, як і найновіші карти України.

50-ЛІТТЯ СУА В НЮАРКУ

Нюарк, Н. Дж. — Відділи Союзу Українок Америки Нюаркської Округи влаштовують тут в неділю, 9-го листопада ц. р. в приміщеннях Наваго Клюбу в Ірвінґтоні. Ювілейний Бенкет з діловою і мистецькою програмою з нагоди 50-річчя СУА. Початок імпрези год. 2-го по полудні.

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО І РОКОВИНИ ГЕН. Т. ЧУПРИНКИ

Коговс, Н.Й. (І.Д.). — Заходом Окружного Комітету Відділів УККА Амстердам, Вотервліт, Коговс і Трой та Об'єднання українських ветеранів Олбанської округи відбудеться тут у неділю, 2 листопада в 4 год. у залі Українського Клюбу Святочна академія з приводу Листопадового Зриву та 25-річчя геройської смерти Командира УПА — сл.п. ген. Тараса Чупринки - Романа Шухевича. У програмі: апель українських ветеранів разом з молодечими організаціями — Пласт і СУМА, доповіді, декламації та виступи жіночого хору „Троянди" під керівництвом Анни Базар.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. АРХ. Р. ЖУКА

Ню Йорк. — В суботу 25-го жовтня ц.р., о год. 5:30 по полудні відбудеться тут у великій залі Пластового Дому при 140 2-гій Евеню цікавий доклад проф. арх. Радослава Жука на тему: „Нова українська культура і молодь". Проф. Р. Жук доповідатиме на запрошення Головної Пластової Булави в рямках чотироденної конференції голів Крайових Пластових Старшин з цілого світу, яку організує Головна Пластова Булава. Доповідь проф. Р. Жука є відкрита для всіх зацікавлених членів, зокрема для пластунів сеніорів та старшого пластунства.

Після доповіді в Народному Домі відбудеться Святочна Вечеря для членів пластових проводів та представників центральних громадських установ.

25-ЛІТТЯ УККА В БРІДЖПОРТІ

Бріджпорт, Конн. — В суботу, 25-го жовтня ц. р. о год. 6-ій вечора тут в готелі „Стратфілд Мотор" — 1241 Мейн вулиця, відбудуться ювілейні святкування 25-річчя Відділу Українського Конґресового Комітету Америки. Майстром церемонії на ювілейному бенкеті буде д-р Іван О. Флис, заступник головного предсідника УНСоюзу, а головну доповідь виголосить президент УККА проф. д-р Лев Добрянський. У мистецькій частині виступлять: меццо-сопрано Рената Бабак, колишня солістка Львівської опери і „Большого театру" (акомпаньямент Тома Гриньків); злучений хор, гурток Пластунок і танцювальна група. Свою участь у бенкеті заповіла губернатор стейту Коннектикат Елла Ґрассо, сенатори, конґресмени і мейор Бріджпорту.

НОВІ ДЕРЖАВИ В РАДІ БЕЗПЕКИ ОН

Ню Йорк, Об'єднані Нації. — Від 1-го січня 1976 р. чотири нові держави займуть місця в Раді Безпеки ОН, а саме: Дагомей, Лівія, Панама і Румунія. Вийдуть з Ради Безпеки: Білорусія, Камерун, Ірак, Коста Ріка і Мавританія. У 15-членній Раді знаходяться, як відомо, 5 постійних членів — З'єднані Стейти Америки, Великобританія, Франція, Китайська Народна Республіка і Совєтський Союз. 10 інших членів вибирає Генеральна Асамблея ОН тайним голосуванням, керуючись географічним принципом.

Представництво СССР в ОН внесло формальну скаргу на „сіоністів"

Ню Йорк, Н. Й. Постійне представництво СССР при Об'єднаних Націях, яке має свої приміщення на 67-ій вулиці між 3-ою і Лексинґтон евенями, поскаржилось місії ЗСА і генеральному секретареві ОН Куртові Вальдгаймові на „провокаційні ворожі дії роти представництва СССР і його персоналу з боку сіоністських елементів". В зажаленню говориться, що 8 і 9-го жовтня ц. р. поблизу будинку представництва „сіоністські хуліґанствуючі групи влаштували ворожі Совєтському Союзові демонстрації, намагаючись перешкодити нормальній діяльності совєтського представництва". Пресове аґенство Совєтського Союзу ТАСС, інформуючи про випадок, відмічує, що „представник СССР при ОН, з приводу цих сіоністських вилазок, вимагав від місії ЗСА вжити необхідних заходів для ґарантування безпеки і нормального функціонування представництва СССР".

Українці Честеру відзначили фестивалем 200-річчя ЗСА і 100-річчя Українського Поселення

Суддя Френсіс Катанія (перший справа) приймає вінок від (зліва) Вільяма Пастушика, о. Иосипа Копчака і Иосипа Курмана, голови комітету для відзначення 200-річчя ЗСА і 100-річчя українського поселення в ЗСА в Честері Па.

Честер, Па. — Близько 4,000 мешканців цього міста і повіту Делавар оглянули розкішно розставлені станки українського народного мистецтва, насолоджувалися українськими стравами, а під кінець дня щиро оплескували виступи українських мистецьких груп під час концерту, що був кульмінаційним завершенням одноденного фестивалю, влаштованого в неділю, 5-го жовтня, місцевим Українським комітетом для відзначення 200-річчя Америки і 100-річчя українського поселення в ЗСА. В склад комітету входять українські організації повіту Делавар і його очолює Иосип Курман.

Український фестиваль в Честері, четвертий в серії етнічних фестивалів, мав позитивний відгук в місцевій пресі. Щоденник „Дейлі Таймс", у виданні з 10 жовтня, редакційно відмітив успіх українського фестивалю, підкреслюючи, що ця імпреза ще раз доказала, яким чудовим місцем є Честер і повіт Делавар. Тижневик „Свартмореан" у виданні з 10 жовтня помістив фото три-членної української делеґації, яка передала повітовому судді, Френсіскові Катанії вінок для вшанування пам'яті американців українського роду, які причинилися до многогранного росту Америки за час столітнього поселення українців в ЗСА. Українська делеґація складалася із И. Курмана, голови місцевого комітету для відзначення 200-річчя Америки і 100-річчя українського поселення в ЗСА, Вільяма Пастушика, члена комітету і майстра церемонії під час фестивального концерту, і о. Иосипа Копчака, дорадника комітету. Суддя Катанія положив вінок під пам'ятник перед будинком повітового суду, запевняючи українську делеґацію, що населення повіту Делавар свідоме великого вкладу українців в розвиток повіту і міста Честеру.

Закінчення зі стор. 1-ої)

Монтреальська Округа УНС...

коротко з'ясував ціль і завдання організаційної кампанії. З ростом кожної Округи росте й міцніє централя УНС, а з ним і наша громада. Монтреальська Округа ще не виконала своєї організаційної квоти нових членів, але престиж, який ця Округа й по сьогодні задержала, не дозволить на те, щоб до кінця ділового року не виконати квоти на 100 відсотків і тим самим залишитись на місці „першуна".

Сенатор Павло Юзик і мґр Іван Геврик також інформували про фінансовий стан централі УНС та покращання ситуації у зв'язку з винаймом поверхів будівлі УНС. Вкінці сенатор Павло Юзик побажав найкращих успіхів у союзовій праці.

Головна радна п-і Текля Мороз підкреслила заслуги та організаційні здібності п-і О. Дальницької. Подала інформації для організаційної праці, рекомендуючи способи та методи для приєднування нових членів, оперті на власному досвіді.

Під час дискусії, в якій забирали голос всі присутні, порушено й полагоджено багато актуальних справ Монтреальської Округи також у зв'язку з Олімпіядою в цьому місті.

Після вичерпання всіх точок порядку нарад, наради закрито.

З огляду на велику кількість національних імпрез у Монтреалі та довгий „вікенд", фреквенція на нарадах не була задовільна.

ФРАНЦІСКО ФРАНКО ТЯЖКО ЗАХВОРІВ

Мадрід, Еспанія. — Юнайтед Прес Інтернешенел інформує, що шеф еспанського уряду генераліссімус Франсіско Франко тяжко захворів і перебуває під опікою лікарів. В урядовому бюлетені говориться тільки про тяжку форму перестуди, але в Мадріді поширюються настирливі вістки, що Франко смертельно хворий, а стара хвороба запалення жил поширилась на цілий організм.

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149-2

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що у приміщенні цього Клюбу, у п'ятницю 24-го жовтня ц.р. о год. 7:30 вечора доповідатиме д-р Роман Осінчук на тему „Римські Дні". У доповіді прелеґент порушуватиме проблеми Української Католицької Церкви. Відтак відбудеться дискусія.

Юліяна Осінчук переможцем у Міжнародному конкурсі молодих піяністів

Ню Йорк, Н. И. — Юліяна Осінчук, талановита українська піяністка, яка вже 11-літньою дівчинкою дебютувала у славному Карнеґі Голл десять років тому, вийшла одним з чотирьох переможців міжнародного конкурсу молодих піяністів, що його вже четвертий рік підряд влаштовує тут Нюйоркський конґрес учителів гри на фортепіяні. З численних учасників, які взяли участь в конкурсі, жюрі обрало чотирьох переможців, в тому й 21-літню Юліяну Осінчук. Крім грошевих нагород, кожний з переможців виступить з незалежним концертом в Карнеґі Рісайтал Голла та в 30-хвилинних програмах на радіових станціях WNYC і WQXR.

Юліяна Осінчук

Концерт Ю. Осінчук в Карнеґі відбудеться в неділю, 16 листопада, о годині 2-ій по полудні. В п'ятницю, 14 листопада, вона виступить на програмі Баб Шермана радіостації WQXR в годині 10-ій рано. Крім цього організатори конкурсу влаштовуватимуть переможцям речиталі ще й в інших концертових залях Ню Йорку під час цьогорічного музичного сезону.

Конкурс, до якого були допущені піяністи між 18 і 30 роком життя, почався в суботу, 11 жовтня, і продовжувався до неділі, 19 жовтня, закінчуючись фінальними пописами. Згідно з правилами конкурсу, кожний з учасників мусів відіграти по одній композиції з барокового, клясичного, романтичного і сучасного періодів.

Юліяна є донькою д-ра Романа і пані Лідії Осінчуків, відомих і активних членів української громади. Минулого року вона закінчила музичну Школу Джуліярд, де вона була ученицею славного педагога Розіни Левінн. Юліяна відома українцям із своїх численних виступів в ЗСА і Канаді.

Митрополит Філярет приїжджає до Ню Йорку, заповідають демонстрацію

Ню Йорк, Н.И. — Управа Товариства за Патріярхальний Устрій Помісної Української Католицької Церкви інформує, що в неділю, 23-го жовтня ц.р. приїжджає до З'єднаних Стейтів Америки висланник патріярха Пімена, Київський митрополит Філярет, який сповняє функцію „екзарха України". З цієї нагоди Товариство за Патріярхальний Устрій влаштовує на летовищі Кеннеді, майдан Пан Амерікен, лет 311, протестну демонстрацію проти представника тієї церкви, яка активно допомагала урядові СССР нищити Українську Православну й Українську Католицьку Церкви в Україні.

Демонстранти від'їдуть на летовище автобусами й автами від Українського Народного Дому в Ню Йорку (140 2-га евеня) о год. 5:30 по полудні. Управа Товариства сподіється, що українці Ню Йорку і околиць візьмуть у цій демонстрації активну участь.

Цього вікенду ОЖ ОЧСУ матиме свою річну конференцію

Ню Йорк, Н.И. — Головна Управа Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України (ОЖ ОЧСУ) відбуде тут в кінці цього тижня, 25 і 26 жовтня, в готелі Коммодор (Лексінґтон евеня і 42-га вулиця), свою річну Конференцію та сесію молодого членства. В програмі конференції, яка розпічнеться в суботу о год. 9-й рано, передбачені звітні доповіді членів Головної Управи і продискутування плянів праці та важливіших проблем політичного і суспільно-громадського значення. В рамцях конференції відбудеться окрема сесія молодечого членства з короткими інформативними доповідями. Вечором того ж дня о год. 7-й під час спільної вечері учасники і гості вшанують нескорених жінок України і жінок політв'язнів. В мистецькій частині програми виступить оперна солістка сопрано Марта Кокольська-Мусійчук і піяніст д-р Ігор Соневицький. Буде також проголошений конкурс на музичний твір з Фонду ім. Лариси Целевичівної.

В неділю, о год. 9-й рано до 2-ї по полудні, Конференція обговорюватиме організаційні справи і пляни праці цієї жіночої політично-громадської організації.

Три українки учасниками американського панелю в Клівленді

Клівленд, (І.Б.). — Жіноча організація Ґрейтор Клівленд Конґрес, з нагоди Міжнародного Року Жінки влаштовує тут панель, в якому на тему: „Східньо-Европейські Жінки" братимуть участь три українки: Марта Богачевська-Хомяк, як провідниця; Наталка Пилипюк, темою якої буде: „Обсервація советських жінок сьогодні" та Маруся Е. Бек, яка доповідатиме на тему: „Жінки — політичні в'язні".

Крім цих трьох українок, у панелі візьмуть ще участь: д-р Томас Гемер, який говоритиме про „Марксизм та фемінізм" і д-р Джейн Шапіро, яка представить „Становище та можливості советсьських та східньо-европейських жінок".

Панель відбудеться в суботу, 25 жовтня, ц. р., о год. 1:30 по полудні в приміщенні Клівленд Сівік Сентер. Гостям раді.

Українська громада Лос Анджелесу вшанувала Івана Овечка

Ювілейну учту на пошану проф. Івана Овечка з нагоди 25-річчя його журналістичної і громадсько-культурної діяльности почато о год. 4:30 по полудні в залі УКОсередку 21-го вересня 1975 р. Почав її вступним словом голова Ювілейного комітету мґр О. Веселий, нагадавши численно зібраній авдиторії, що Ювілят добре знаний громаді з довголітньої активної діяльности на тутешньому культурно-громадському полі.

Дальше провадження Ювілейного бенкету з доручення Комітету перебрав інж. Леонід Артемовський, в свою чергу накресливши сильветку Ювілята та запрошуючи до усних і писемних привітів. Усно Ювілята вітали: від централі УКО — О. Ґац, від Ювілейного комітету — мґр О. Веселий і Микола Новак, як душпастир православної громади отець настоятель церкви св. Андрія Первозванного — Степан Галик-Голутяк, від громадськости й парафії св. Андрея — ред. Яків Ємець, від радіоавдиції „Пісня України" — Святополк Шумський. Писані привіти — від Видавництва й Редакції „Канадійського Фармера" й „Вільного Світу" (Канада), від видавця Петра Ямняка (ЗСА), від подружжя Теодора й «Анни» Гордон (Лос Анджелес) та ін. прочитав Яків Ємець.

У всіх словах-привітаннях підкреслювано велику й жертвенну працю Ювілята на культ-громадській ниві, а також його подивігідну енергію й наполегливість в осягненні поставленої перед собою мети. Окремо звернуло на себе увагу слово настоятеля о. Ст. Голутяка, який слушно завважив, що вшановувати на громадському форум таких жертвенних працівників як наш Ювілят слід ще за життя а не лише по їх смерті. Бо за життя це підноситиме працівника на дусі й вирізнятиме його як приклад, гідний наслідування, що особливо важливе для нашої молоді.

Дальшу програму, що складалася з мистецьких точок і виступів промовців, побудовано так, що після кожного ораторського виступу йшли точки мистецькі: гра на муз. інструментах, співи та деклямації. Таке черґування робило програму „легкостравною" для авдиторії, одже цілком себе виправдало. Акордеоніст Юрко Сірий виконав три точки, виявивши високу техніку гри і заслужено зібравши гучні оплески залі. Зворушив присутніх — в тому особливо й Ювілята — знаний своєю гарною дикцією й інтонаційною виразністю декляматор Віктор Гнип. Він деклямував дві поезії, написані Ювілятом. Чотири „Полтавчанки": Лідія Ємець, Галина Білоус, Зіна Романюк і Раїса Бересибко виконали одну народну пісню і одну сучасного композитора на слова поета В. Симоненка „Виростеш ти, сину". Квартет „Полтавчанок" співав „а капеля", без акомпаньяменту, і це дав певний плюс, бо співані без акомпаньяменту народні пісні звучать більше природно, більш безпосередньо.

Промова Анатоля Юриняка, що співпрацював з Ювілятом в 1956-57 рр. в маленькому форматом журналі „Юнацький світ", а пізніше — в 1961-62 рр. на форумі УКО в Лос Анджелесі, заторкнула, в зв'язку з характеристикою діяльности Ювілята, важливі проблеми нашого життя в так зв. „прибраній батьківщині". Це насамперед проблема опанування потрібного, корисного чужого при одночаснім збереженні предківського свого, збереження власного національного обличчя. Проблему цю уйняв в клясичну своєю простотою і виразністю формулу наш великий Кобзар. Ось ця формула: „І чужого научайтесь, свого не цурайтесь!"

Здорова амбіція Ювілята, прагнення посісти певну позицію в „прибраній батьківщині і тим улегшити собі засвоєння позитивів її культури, подиктували І. Овечкові, бувши віком вже „під п'ятдесятку", домогтися докторату і професорської посади в американській вищій школі. Так було здійснено першу половину; а ота друга половина Шевченкової формули: „Свого не цурайтесь!", промовляючи до національної гордости Ювілята, забезпечила правильний курс в усій його громадсько-культурній діяльності: і як члена української етнічної групи і як працівника американської вищої школи — курс не заміни однієї культурної сфери іншою, а збагачення, прищеплення до свого доброго предківського кореня-стовбура пожиточних, високовартісних елементів культури чужої. Це бо є справжній шлях до крокування вгору, шлях дальшого вдосконалення так окремої людської одиниці-індивіда, як і цілих суспільств. Не відкидаючи, не забуваючи доброякісне своє, випробуване віками предківське надбання, — додавати те позитивне, пожиточне, що є в новому для новопоселенця, середовищі, взагалі, що приносить нове оточення, нова доба.

Говорячи про позитивну амбіцію Ювілята, який в нелегких обставинах еміґраційного заробітчанства спромігся (не забувайте — на п'ятій десятці віку!) осягнути посаду професора в університеті, А. Юриняк звернув увагу присутніх на одне дуже небажане явище в наших громадах, а саме: замість сприяти, підтримати бодай морально людей типу нашого Ювілята в їх зусиллях „іти вгору", дехто ладен їх посуджувати як „задавак" чи кар'єристів і навіть волів би бачити їх невдачі. Така недоброзичливість до ближнього, члена своєї ж спільноти, негідна насамперед з морально-християнського погляду. Але більше того: вона шкідлива з погляду національно-політичного. Адже ясно, як Божий день, що чим більше наших людей піде „знизу вгору", то вище сягне і вся наша громада, то ближчим стане час, коли народ наш „засяде у народів вольних колі", висказуючись словами Івана Франка.

Рясні схвальні оплески присутніх свідчили, що вони вповні солідаризуються з вищенаведеними думками промовця.

Ювілят говорив щиро, зворушено, приємно вражений увагою й прихильністю такої значної кількости співгромадян, хоч сподівався стрінути лише обмежене коло любителів рідної літератури й книжки. Приймаючи від голови ювілейного Комітету Грамоту з англійським текстом, Ювілят до подяки додав, що така Грамота має позитивну вимову в очах його американських співпрацівників в університеті, як наочне свідоцтво його жвавої культурної діяльности також поза стінами вищої школи. Ювілейний Комітет у цілому складі заслужив найщирішого признання і подяки, а зокрема проф. І. Овечко підкреслив жертвенну працю в підготові й проведенні зустрічі, виявлену невтомним подружжям: Миколою і Надією Новак.

Перекуска з шампанським і приятельські гутірки за столами, увінчані дружніми гуртовими піснями (тут перед вели згадувані вже „Полтавчанки") завершили цей змістовний і приємний вечір зустрічі Івана Овечка з нагоди 25-річчя його журналістичної та громадсько-культурної діяльности.

Анатолій

ІНФОРМАЦІЙНІ СХОДИНИ ТУСМ-у

Ню Йорк, Н. И. — Осередок Діяльности Т-ва Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського (ТУСМ) інформує, що в п'ятницю, 24 жовтня ц. р. в Домі ОУВФ при 315 Схід 10 вулиця о год. 7-ій вечора відбудуться інформаційні сходини членства і зацікавлених студентів, на яких голова Крайової Управи ТУСМ-у Галина Климук і студентський діяч Аскольд Лозинський виголосять короткі доповіді на організаційні й політичні теми. Відбудеться також обговорення плянів праці на майбутнє.

Другий Спортивно-Вишкільний Табір ім. О. Гасина на „Вовчій Тропі"

Без великого розголосу і фанфар, у серпні ц. р. успішно закінчився організований загоном „Червона Калина", Другий Спортивно-Вишкільний Табір ім. Олекси Гасина — лицаря, шефа штабу УПА.

У глухих Кетскільських горах, в пластовому таборі „Вовча Тропа", де „вовки і вітер виють", як колись окреслювала місцева преса положення табору, з'їхалась понад сотня юначок і юнаків, інструкторів і старшини, щоб на своїх помилках, спостереженнях і студіях пропаґувати ідею спорту і ввести її як новий модерний чинник у вихованні молодої пластової людини.

Загін „Червона Калина" від довгих років, організуючи спортові імпрези у Пластовому уладі, свідомий, що ми багаті у матеріял, та дуже вбогі у волю і засоби його розвинути. Ми бачимо велике число молоді, яка бере участь у змаганнях з низьким рівнем осягів, із-за браку фахових інструкторів, а ще гірше через мале зацікавлення більшости пластових чинників.

Ця проблема була поштовхом організувати спортивні табори з метою випродукувати чим скорше ряди інструкторів, які придбали б фундаментальне фахове знання і ідею спорту й поширили їх серед пластової молоді, дозволяючи їй знайти себе, підобрати собі самій, відповідний характерові, фізичним даним, рід спорту, який давав би молоді і приємність і новий спосіб життьового вишколу.

Це нелегке завдання перебрав цього року отаман табору пл. сен. Ігор Декайло спільно зі старшиною, членів „Ч. К." і інших старшо-пластунських куренів, а саме: осаул — пл. сен. Миролюб Лозинський; лікар — пл. сен. Юліян Гной; головний обозний — ст. пл. Ростик Декайло; обозна підтабору юначок — ст. пл. Іна Жеребецька; канцлер — ст. пл Леся Кушнір; ланковий інструкторів — ст пл Роман Ліщинецький.

Склад інструкторів ланки: пл. сен. Юрій Струтинський — метавка; ст пл Ігор Ковалисько — відбиванка; ст пл Андрій Кмета — стук-пук, стрибки у височінь; ст. пл. Петро Ярмак — стусан кулею, мет диском; ст. пл. Орест Вірстюк — метавка, лучництво; ст. пл. Олег Декайло — копаний м'яч, дужання; ст. пл. Богдан Савицький — кошівка; ст. пл. Петро Рівес — стук-пук, кошівка; ст. пл. Роман Ліщинецький — біги, стрибки в далечінь; ст. пл. Ростислав Декайло — руханка; пл. сен. Миролюб Лозинський — стріляння; ст. пл. Катруся Долішна — плавання, мет диском; ст. пл. Богданка Долішна — стрибки у височінь; ст. пл. Таїса Галібей — біги; ст. пл. Оксана Сидоряк — відбиванка; ст. пл. Христя Роговська — стрибки в далечінь, ст. пл. Анета Ярмак — стусан кулею, мет диском; ст. пл. Іна Жеребецька — руханка, лучництво.

Завдяки Українському Спортовому Клюбові у Ню Йорку, інструктором копаного м'яча був відомий змагун, тепер тренер УСК-у, Михайло Нога. Його, на високому рівні інструктаж, був дуже популярним, а він сам любимцем юнаків-копунів.

Гостями прелеґентами на фахові теми були професор фізичного виховання пл. сен. Остап Савчинський та пл. сен. Лев Штинда; про шкідливість наркотиків розповідав пл. сен. Ігор Раковський.

Програма табору була різноманітна й цікава. Завдяки пл. сен. Юрієві Струтинському вперше впроваджено популярну у Західній Европі ґазену-метавку для юначок і юнаків.

Крім практичних занять, учасники табору познайомилися з такими темами, як: історія спорту, українського спорту зокрема, суддювання, спортова поведінка, спортовий масаж теорія стрільництва. Таборовий лікар пл. сен. д-р Ю. Гной доповідав про анатомію людини, гігієни, першу допомогу, вплив стимулянтів на розвиток молодої людини.

Вечорами висвітлювано фільми-інструктажі про різні роди спорту і елементи їх тренінґу, що було дуже популярним серед таборовиків.

Дбаючи теж про товариську поставу учасників табору, осаул пл. сен. М. Лозинський улаштував дві вечірки з танцями і іншими розвагами, включно з буфетом. Його дбайливість про шлунковий стан таборовиків була більше, чим материнська.

До успішного переведення табору причинилась у великій мірі пл. сен. Єв. Гойдиш. Її зрозуміння ваги спортового виховання є прикладом для багатьох.

Її велика фінансова допомога, власних фондів, дала змогу закупити спортовий виряд, а що найважливіше це створило моральну піддержку у цьому почині.

Хочу ще підкреслити влучний підхід отамана табору пл. сен. Ігоря Декайла у створенні догідної для індивідуалізму спортовця атмосфери. Перевишкіл у технічному розумінні, капральська дисципліна припинила б запал і охоту вправляти спорт. Жертвенність у праці усіх інструкторів і старшини буде запорукою успішних таборів на будуче, а вдоволення учасників та признання батьків і посторонніх спостерігачів, моральним вдоволенням його організаторів. (Лешт).

ГРОМАДСЬКА НАРАДА УККА НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ

Ню Йорк, Н. И. — Комісія УККА для розгляду організованого життя в ЗСА та Конференція Українських Академічних Професійних Товариств інформують, що заповіджена на 25 і 26-го жовтня ц. р. в Українському Інституті Америки громадська нарада українських організацій, не відбудеться з огляду на хворобу деяких прелеґентів. Нарада відбудеться пізніше, про що Комісія УККА своєчасно овідомить.

Не занедбуймо книжку

Перечитуючи українську пресу, спостерігаю, що сьогодні однією із найактивніших українських провідних осіб, є д-р Маруся Е. Бек. Немає майже неділі чи суботи, а часто й будних днів, щоб вона не дала про себе почути в якомусь місті ЗСА чи Канади. Ніяка ділянка: будь-вона суспільна, будь-вона культурна чи політична — їй не чужі. В кожній із них можна відчути її вгляд. Наприклад: нещодавно вона притягнула увагу нашої громади на незадовільний стан українського відділу книжок у публічній бібліотеці Детройту.

„Книжка — цитує Маруся Бек — глибокого змісту один афоризм — це один з найвищих осягів культури; це — зачарований у довгі рядки символ людського генія, що крізь провалля віків і безмежної віддалі, промовляє до того, хто хоче слухати. На вигляд, ніби мертві сторінки паперу зачорнені буквами, проте це жива історія боротьби, осягів і буйного льоту людського духа".

Не зважаючи на вартість книжки, твердить Маруся Бек, українська громада Детройту замало цікавиться нею, навіть тоді, коли нею можна користуватись безплатно. Бо американська публічна бібліотека, що находиться в самому центрі міста, посідає нині понад дві тисячі книжок, включаючи цінні українські енциклопедії. Окрім того там знаходяться такі часописи: „Свобода", „Америка", „Народне Слово", „Батьківщина" та „Вільне Слово"; з України одержує повітряною поштою, „Літературну Газету". Для дітей там можна використати цікавий журналик „Веселка".

Першу передплату на жіночі журнали „Наше Життя" та „Жіночий Світ" вплатила Маруся Бек, а вслід за тим, бібліотека сама передплачує ці журнали.

Проте, хоча в бібліотеці таке велике багатство матеріялів, чи то з наукового світу, чи красного письменства, відвідини українського відділу та випозичування українських книжок так занепали, що управа бібліотеки не вважала за потрібне за останні роки збагатити відділ новими виданнями. Щобільше: посередніми дорогами дійшла чутка, що управа бібліотеки задумує спалити ці книжки, які не були в ужитку певний час. І тільки завдяки голосним протестам управи змінила свій задум.

По суті це не зміняло стану українського відділу й справа вимагала негайної акції. Усвідомлюючи собі, що й у відділах інших національних груп можна б зробити теж покращання, Маруся Бек скликала наради представників цих груп, а рівночасно запросила на ці наради Джулію Цеплевич, управительку чужомовних відділів. Пані Цеплевич поінформувала зібраних представників, що у відділах чужомовних замітне зменшене зацікавлення, а коли в них запанує застій, тоді з певністю наступить скасування чужомовних відділів в бібліотеці.

Негайно, потім у приватній зустрічі, Маруся Бек одержала обіцянку від п-і Цеплевич, що буде сейчас призначено 200 дол. на закупівлю нових видань, виключно друкованих в діяспорі. З поспіхом виготовлено список бажаних творів з допомогою літературознавця п-і Марії Гарасевич та ред. М. Бажанського та передано п-і Целевич, яка вже розіслала замовлення до книгарень.

Виходить, що українська громада Детройту, зайнята многими та різними акціями, не звернула належної уваги на українську книжку, яка є одним із свідоцтв культурности народу. Українські письменники, поети та науковці, щедро обдарували нас своїми працями; нашим обов'язком є піддержувати закупівлю їхніх праць і вслід за тим — читанням цих творів збагачувати своє знання. А якщо фінансові обставини не дозволяють на закупівлю книжок, так тоді треба користати з цього скарбу, яке створили для нас не-українці, основуючи український відділ в публічній бібліотеці.

Емілія Запорожець

ТАРЗАН, Ч. 7384. Перерваний поцілунок

Із переляку і вдячности дівчина кинулась в мої обійми..."

„Інстиктово я зробив те, що зробив би кожний молодий мужчина — Я поцілував її в уста..."

„Спершу вона відповіла на мій поцілунок, але потім, на моє здивування, відштовхнула мене!"